

ภาษาไทย

วิชาการอ่านวรรณกรรมปัจจุบัน

ม.๕

“การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง”

ร้อยกรอง

งานเขียนประเภทร้อยกรอง เป็นงานเขียนที่มีข้อบังคับ หรือฉันทลักษณ์บังคับ มีเนื้อหาไม่ได้กล่าวให้ความหมายโดยตรง ซึ่งร้อยกรองของไทย แบ่งได้ ๕ ประเภท ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ดังนั้นผู้อ่านจะต้องพิจารณาเนื้อหา โดยใช้ทักษะการอ่านแปลความ ตีความ และพิจารณาความงามด้านภาษาวิเคราะห์คุณค่าในด้านต่าง ๆ

กิจกรรมที่ ๑ อ่านข้อความ วิเคราะห์ความหมาย

ให้นักเรียนจับคู่คำกับความหมาย และนำคำที่ขีดเส้นใต้ในข้อ ๑- ๕ มาเติมลงในกล่องข้อความให้ถูกต้อง

ก. เตียนัน <u>คนไร่บ้าน</u> มีมากขึ้น จากปัญหาการตกงาน	 ๑. ทะเลเดดซีหรือทะเลมรณะ เป็นทะเลที่น้ำมีความ <u>เค็ม</u> สูงมาก ทำให้ไม่มีสัตว์น้ำในทะเลเลย มีเพียงเห็ดรา บางชนิดและแบคทีเรียเท่านั้น	
ข. <u>ควายตัวหนึ่ง</u> ทำพระอิศวร ผู้จึงโดนพระอิศวรสาป	 ๒. ยามนภาครีมีไปใกล้คำ ยินเสียงร่ำคำบอก เจ้าช่อไม้ดอกเอ๋ย เจ้าดอกขจร <u>นกขมิ้น</u> เหลืองอ่อน คำแล้วจะนอนไหนเอ๋ย	
ค. วันนี้นัน <u>เข้าใจ</u> แล้วว่า เรื่อง ระหว่างเรานั้นเป็นไปไม่ได้	 ๓. <u>ทรีฟิ</u> ผู้ถูกเป็นผู้สังหารทรีฟิผู้พ่อตาย ทรีฟิจึงเป็น สัญลักษณ์ของความอกตัญญู	
ง. ฉันว่าตั้มยำถ้วยนี้ <u>มีรสชาติ</u> <u>เหมือนใส่เกลือเยอะ</u> ไปหน่อย	 ๔. ฉันฟังเธอพูดมาตั้งนาน เพิ่งถึง <u>บางอ้อ</u> ว่าเธอต้องการพูดจาเสียดสีเขา	
จ. ก่อนรับประทานอาหารต้อง <u>ล้างมือให้ปราศจากเชื้อโรค</u>	 ๕. การที่เธอยัง <u>มือสะอาด</u> ทั้งที่มีมือคนอื่นเปื้อน แปลว่าเธอไม่ได้ช่วยเพื่อนปลูกป่าขายเลนเลย	
ฉ. คุณนายสมรเป็นเจ้าหน้าที่ <u>หน้าเลือด</u> มาก	คำความหมายตรง	คำความหมายนัย
ช. ตอนนี้ฉันหลงทางอยู่บริเวณ <u>แขวงหนึ่งในเขตบางพลัด</u>		
ซ. ยายซ้อยเลี้ยงเจ้าหลงมาจน เติบโตใหญ่ กลับ <u>เนรคุณ</u> ได้		
ณ. เขารับราชการมานาน <u>ก็ไม่มีประวัติฉ้อโกง</u> นะ		
ญ. วันนี้ไปส่งนก เจอ <u>นกตัวเล็กสีเหลือง</u> น่ารักมากเลย		
		
		
		
		
		
		

ภาษาไทย

วิชาการอ่านวรรณกรรมปัจจุบัน

ม.๕

“การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง”

กิจกรรมที่ ๒ การอ่านตีความ

ผู้อ่านต้องพิจารณาสาระสำคัญของเรื่องว่าผู้เขียนมีเจตนาใด
ต้องการสื่อสารอะไรแก่ผู้อ่าน ดังนั้นการตีความไม่ใช่การถอดบทประพันธ์
ต้องจับความคิดแนวคิดของผู้เขียนที่แฝงไว้

ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด แล้วพิจารณาความหมายของคำที่ขีดเส้น ใจความสำคัญ และแนวคิดของบทประพันธ์

พ่อแม่เป็นแบบให้	ลูกตาม
ดีชั่วลูก <u>ยล</u> ยาม	อยู่ใกล้
ลูกโตค่อย <u>รู้</u> ความ	ตระหนัก
ยิ่งด้วยคำสอน	ตัวอย่าง <u>ดี</u> ดลได้
(ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)	

<u>พฤษภา</u> สรว	อีก <u>กฤษ</u> ขรอันปลดปลง
<u>โท</u> ทนด่ <u>เส</u> น่งคง	สำคัญหมายในกายมี
<u>น</u> รชาติวางวาย	มลายสิ้นทั้ง <u>อิน</u> ทรีย์
สถิตทั่วแต่ชั่วดี	ประดับไว้ในโลกา
(สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส)	

๑.ความหมายคำศัพท์.....
.....
.....
.....

๒.ใจความสำคัญ.....
.....
.....
.....

๓.แนวคิดของผู้เขียน.....
.....
.....
.....

๑.ความหมายคำศัพท์.....
.....
.....
.....

๒.ใจความสำคัญ.....
.....
.....
.....

๓.แนวคิดของผู้เขียน.....
.....
.....
.....

<u>ผล</u> เดือนเมื่อ <u>สุก</u> ไซ้	มี <u>พร</u> รณ
ภายนอกแดง <u>ดู</u> ฉนั้น	<u>ชา</u> ดบ้าย
ภายในย้อม <u>แม</u> ลงวัน	หนอนบ่อน
ดุจดั่งคนใจ <u>ร้าย</u>	นอกนั้น <u>ดู</u> งาม

๑.ความหมายคำศัพท์.....
.....
.....
.....

๒.ใจความสำคัญ.....
.....
.....
.....

๓.แนวคิดของผู้เขียน.....
.....
.....
.....

ภาษาไทย

วิชาการอ่านวรรณกรรมปัจจุบัน

ม.๕

“การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง”

กิจกรรมที่ ๓ การอ่านตีความ

ผู้อ่านต้องพิจารณาสาระสำคัญของเรื่องว่าผู้เขียนมีเจตนาใด
ต้องการสื่อสารอะไรแก่ผู้อ่าน ดังนั้นการตีความไม่ใช่การถอดบทประพันธ์
ต้องจับความคิดแนวคิดของผู้เขียนที่แฝงไว้

ให้นักเรียนพิจารณาคำที่ขีดเส้นใต้ แล้วเขียนความหมายโดยนัย(ความหมายแฝง) ตามบริบทให้ถูกต้อง

“หินสามก้อน”

ขอมอบหินสามก้อนบรรณาการ
แทนความรักทักท้วงด้วยห่วงใย
ก่อนที่หนึ่งถ่วงหูลูกหนู
อย่าหูลูกเบาคว่นได้หลงไหลละเมอ
ก่อนที่สองถ่วงใจให้ใจหนู
โลกทัศน์ถูกตรึงมันคงแท้
ก่อนที่สามท่วงปากให้ปากหนู
เพียงหูกใจหนูปากหนูก็พอ

มาให้ท่านนายกชั้นยกใหม่
เอาไว้ใช้แก้วิกฤตใช้พิษเพื่อ
อย่าฟังพวกพลอยพยักจีดฉลากเสนอ
อย่าไพร่เผลอตามกระบวนพวกปรวนแปร
ไม่เชื่อดักเชือดความตามกระแส
ไม่ใจเบาเฝ้าแต่คิดแท้ท้อ
ไม่ปากเบาเข้าหลักปากปลาหมอ
หินจะก่อเจดีย์ใหญ่ให้นาย
ผู้ประพันธ์ : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

“ตีความหมายโดยนัยคำศัพท์”

หินสามก้อน.....
ท่านนาย.....
ใช้พิษ.....
หูลูก.....
หูลูก.....
ใจหนู.....
โลกทัศน์.....
ใจเบา.....
ปากหนู.....
ปากเบา.....
ปากปลาหมอ.....
เจดีย์ใหญ่.....

๑. สาระสำคัญของบทร้อยกรองนี้กล่าวถึงสิ่งใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. แนวคิดสำคัญของบทประพันธ์

.....

.....

.....

.....

ภาษาไทย

วิชาการอ่านวรรณกรรมปัจจุบัน

ม.๕

“การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง”

กิจกรรมที่ ๔ การอ่านตีความ

ผู้อ่านต้องพิจารณาสาระสำคัญของเรื่องว่าผู้เขียนมีเจตนาใด

ต้องการสื่อสารอะไรแก่ผู้อ่าน ดังนั้นการตีความไม่ใช่การถอดบทประพันธ์

ต้องจับความคิดแนวคิดของผู้เขียนที่แฝงไว้

ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนดให้ แล้วเขียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้ถูกต้อง

“ไหมแท้ที่แม่ทอ”

แม่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมตั้งใจนัก
 เรียวแรงรักแม่ใช้เพื่อไผ่ผืน
 อีกสาวไหมด้วยมือซื่อสัตย์นั้น
 ทั้งทอมันละเมียดละไมใช้เวลา
 สร้อยวิญญาณผ่านมือสู่เส้นไหม
 ถักเส้นใยแต่ละเส้นเป็นเนื้อผ้า
 ดินที่ใช้กระตุกก็คือชีวิต
 มือที่คว่ำกระสวยวาดคือชีวิต
 ผ้าขาวม้าผืนใหม่แม่ให้ลูก
 รักพันผูกทุกใยไหมวิจิตร
 ไผ่ไหมใยใจแม่เนรมิต
 ไผ่ไหมอุทิศแม่ก็ทอดอดำนาน
 ลูกก็ถือผ้าทอที่แม่ให้
 เป็นเยื่อใยไหมและแม่ที่กล้ำหา
 ผ้าทั้งผืนมีชีวิตจิตวิญญาณ
 ถ้าประสานสอดส้างอย่างแบบยล
 มือน้อยน้อยของแม่ดูแค่นี้
 เคยเลี่ยนดีลูกบ้างในบางหน
 แต่มือเดียวกันนี้แหละสู้ทน
 ประคองลูกให้พ้นภัยอันตราย
 แหละมือนี่ที่บันดาลงานชีวิต
 มิเคยคิดค่าแรงแข่งซื้อขาย
 ยังถักทอทรมานยังทำทนาย
 ยังมันหมายผ้าไหมผืนใหม่มา
 พร้อมทั้งสอนลูกสาวเจ้าศรีเรือน
 อยู่เป็นเพื่อนแม่ทอปรารภนา
 เพื่อสืบทอดแรงงานกาลเวลา
 ก่อนมือแม่อ่อนล้าต้องลาพัก
 แล้วสอนเจ้าลูกชายให้ทรนง
 รักแม่ก็ขงจงทำงานหนัก
 ด้วยละเมียดอ่อนในเยื่อใยรัก
 พลีชีวิตเพื่อถักและทอไท
 ลักวันหนึ่งถึงไม่มีชีวิตแม่
 ลูกที่แท้ก็คงพอสืบต่อได้
 แม่ก็ทอลูกก็ทอดต่อเส้นใย
 ผ้าชีวิตผืนใหม่จะต้องงาม

(ไพโรจน์ทร์ ขาวงาม)

๑. สาระสำคัญของบทร้อยกรองนี้กล่าวถึงสิ่งใด

๒. แม่ต้องการให้ลูกตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งใด

๓. ไผ่แท้ที่แม่ทอ หมายถึงอะไร

๔. คุณลักษณะใดของแม่ที่ปรากฏอยู่ในบทร้อยกรอง

๕. แนวคิดสำคัญของบทประพันธ์

กลวิธีในการประพันธ์ที่นักเรียนควรมีความรู้เพิ่มเติม เพื่อใช้ในการพิจารณาคูณค่าด้านวรรณศิลป์ของ
วรรณคดีและวรรณกรรมมีดังนี้

เป็นสัมผัสที่กวีใช้นอกเหนือจากสัมผัสบังคับตามฉันทลักษณ์ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สัมผัสใน เพื่อให้บทร้อยกรองมีเสียงคล้องจองไพเราะยิ่งขึ้น การเล่นเสียงสัมผัสมี ๓ ประเภท ได้แก่ เสียงสัมผัสสระ สัมผัสพยัญชนะหรือสัมผัสอักษร และสัมผัสสรวรรณยุกต์

นางเงือกน้อยสร้อยศรีเข้ามพลัด
กำลังสาวครวด้วยจวนจน

แบกกษัตริย์ว้ายเลือกเลือกสทน
ออกกลางชลโบกทาง팡팡ไป

เมื่อมันมี มากมาย มิตรหมายมอง

เมื่อมัวหมอง มิตรมอง เหมือนหมูหมา

เมื่อไม่มี หมดมิตร มั่งมอองมา

เมื่อมอดม้วย แม้นหมหมา ไม่มามอง...

บัวตูมตูมตุ่มตุ่ม

กลางตม

สูงส่งทางทานลม

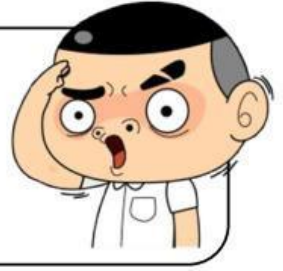
ลุ่มลุ่ม

แมลงเม่าเม่าเมาฉม

ឧបសគ្គ

รรรรรมกั้ม

พาดไม้ไทรทอง

๒. การเล่นคำ

คือการพลิกแพลงใช้คำในลักษณะต่าง ๆ ให้ความหมายพิเศษต่าง ๆ เป็นการเพิ่ม ทั้งอารมณ์และสุนทรียรสแก่บทร้อยกรองยิ่งขึ้น ดังนี้

๒.๑ การเล่นคำซ้ำ เป็นการใช้คำที่มีรูป เสียง ความหมาย และชนิดเดียวกัน ในที่ใกล้ ๆ กัน เพื่อย้ำความหมายให้หนักแน่นยิ่งขึ้น เช่น

เคยหมอบใกล้ได้กลิ่นสุคนธ์ดล

สิ้นแผ่นดินก็สิ้นกลิ่นสุคนธา

รอนรอนสุริยไฉ่

เรื้อยเรื้อยลับเมรุลง

รอนรอนจิตจำนง

เรื้อยเรื้อยเรียมคอยแก้ว

ละอองوبرสรีนขึ้นนาสา

วาสนาเราก็กินเหมือนกลิ่นสุคนธ์

อัสดง

คำแล้ว

นุชพี่ เพียงแม่

คลับคล้ายเรียมเหลียว

๒.๒ การเล่นคำพ้อง เป็นการใช้คำพ้องเสียง หรือพ้องทั้งรูปทั้งเสียงก็ได้ แต่ต้องมีความหมายต่างกัน

ว่าพลางทางชมคนานก

เบญจวรรณจับวัลย์ขาลี

เห็นจาก จากแจกก่าน

ถนัดระกำรรถมจำ

บาบใดที่โททำ

จากแต่คาบนี้หน้า

โผนผกจับไม้อิงมี

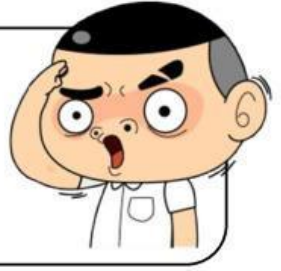
เหมือนวันพีไกลสามสุตามา...

แกมระกำ

จากข้า

แทนเท่า ราแม่

พี่น้องคงถนอม

ม.๕

“การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง”

๓.๓ การเล่นคำเชิงคำถาม เป็นการเรียบเรียงให้เป็นประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ หรือปฏิบัติ เป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่มุ่งที่จะกระตุ้นให้คิด หรือยอมรับแนวคิดของผู้ส่งสาร เช่น

กระนี้หรือชื่อเสียงเกียรติยศ
เป็นผู้ตีมีมากแล้วยากเย็น

จะมีหมดล่วงหน้าทันตาเห็น
คิดก็เป็นอนิจจังเสียทั้งนั้น

เปล็กไกวดาก็แกว่งแข็งหรือไม่
ไหนโลกถาทรากตราไหนทำครว

ไม่อดหยิ่งหญิงไทยมิใช่ชั่ว
ใช้รู้จักแต่จะยั่วผิวเมื่อไร

๓.๔ การใช้คำอุปมา เป็นการใช้คำซ้ำลักษณะหนึ่ง ซึ่งซ้ำอักษรลงหน้าคำ เช่น ยัม เป็น ยะยัม อุปมาทุกคำ พยางค์แรกจะลงเสียงเบา พยางค์ที่สองจะลงเสียงหนัก เพื่อนำไปใช้ในการแต่งบทร้อยกรองในตำแหน่งที่เหมาะสม จะได้เป็นจังหวะไพเราะงดงาม

สามยอดตลอดดระยะระยับ
ข้อฟ้าตระการกลจะหยัน

วะวะวะสลับพรรณ
จะเยาะยั่วที่ฉมพร...

ยะเย้ยยัมพิมพิจให้วาวหวาน

วะวาวัวตางามทรมสงวน...

๓.๕ การใช้คำไวพจน์ เป็นศิลปะการหลีกคำ ใช้คำที่มีรูปเขียนต่าง ๆ กัน ในความหมายเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน ที่เรียกว่าคำพ้องความหมาย เพื่อไม่ให้ใช้คำจำเจน่าเบื่อหน่าย เช่น

ด้วยนามดกรก ดาษ ระตะดา

นิกก็น่ากลัวนามขามขามใจ...

จำใจจากแม่เปลื้อง

ปลิดอก อรเอย

เยียวว่าแต่เดียวยก

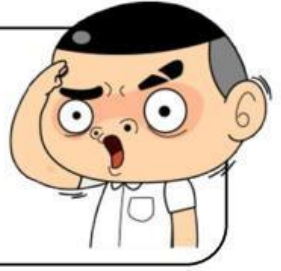
แยกได้

สองซีกแล่งทรงตก

แตกภาค ออกแม่

ภาคที่ไปหนึ่งไว้

แนบเนียนวลถนอม

ม.๕

“การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง”

๓. การใช้โวหารภาพพจน์

การใช้ถ้อยคำด้วยกลวิธีต่าง ๆ เพื่อสร้างจินตภาพ (ภาพที่เกิดขึ้นในจินตนาการตามที่มีผู้บรรยายมา) โวหารภาพพจน์ที่นักเรียนควรรู้จัก มีดังนี้

๓.๑ อุปมา การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเหมือนสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบได้แก่ ดัง เหมือน ดุจ ดังเพียง ราว คล้าย เพียง พ่าง ปูน เฉก เช่น อย่าง เป็นต้น

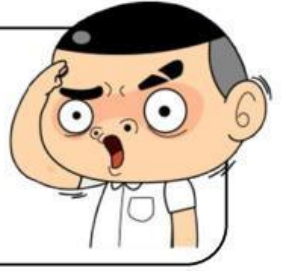
สูงระหงทรงเพรียวเรียวยรุค	งามละม้ายคล้ายอุรุษะหลาป่า
พิศแต่หัวตลอดเท้าขาวแต่ตา	ทั้งสองแก้มก็คล้ายดังลูกยอ
คิ้วก่งเหมือนงวงเขาติดฝ้าย	จุมพละม้ายคล้ายพริ้วขอ
หูกวางดวงพักตร์หักงอ	ลำคอโตตันสั้นกลม...

๓.๒ อุปลักษณ์ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบได้แก่ คือ หรือ เป็น เปรียบเทียบเป็น หรือใช้คำแสดงการเปรียบเป็นซ้อนลงข้างหน้า หรือใช้คำนั้นเปรียบเป็นโดยปริยาย

หวังเป็นเกือกทองรองบาทา	พระผู้วงศ์เทวาอันปรากฏ
จะขอพระบุตรีมียศ	ให้โอรสข้าน้อยดังจินดา....
มันก็เป็นช้างงาอันกล้าหาญ	เราก็คือเป็นช้างสารอันสูงใหญ่
จะอยู่ป่าเดียวกันนั้นฉันใด	นานไปก็จะยับอัปมาน....

๓.๓ สัทพจน์ คือการเลียนเสียง หรือการใช้เสียงของสิ่งนั้นแทนสิ่งนั้น

ถั่วขามกลิ้งดังฉ่างเสียงกร่างโกรง	นาวาโคลงโคลนเลอะตลอดแคว...
บัดเดียวดังหึ่งหึ่งวังเวงแว่ว	สะอึกแล้วเหลียวแลชะเง้อหา...

ม.๕

“การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง”

๓.๔ ปฏิพากย์ หรือปฏิพจน์ คือการใช้คำที่ขัดแย้งในที่ใกล้กัน เพื่อสร้างความสะเทือนใจ

เลวบริสุทธิ์ บาปบริสุทธิ์ สวยเป็นบ้า สวยอย่างร้ายกาจ สนุกฉิบหาย

๓.๕ อติพจน์ การกล่าวเปรียบเทียบกับเกิดจริง มี ๒ ลักษณะ

- อติพจน์ เป็นการกล่าวมากเกินไปจนจริง

เรียมรำนน้ำเนตรถ้วม

ถึงพรหม

พาเทพเจ้าตกลม

จอมม้วย

พระสุเมรุเปื่อยเป็นตม

ทบท่าว ลงนา

หากอภินิหารพรหมฉ้วย

พิไวจึงคง

- อวพจน์ เป็นการกล่าวน้อยเกินจริง

ห้องเท่าแมวดิ้นตาย

เงินเท่าหยิบมือจะซื้ออะไรได้

มีทองเท่าหนวดกุ้งนอนสะดุ้งจนเรือนไหว

๓.๖ บุคคลวัต เป็นการสมมุติให้ธรรมชาติแสดงอาการได้อย่างมนุษย์

มองซิ..มองทะเล

เห็นลมคลื่นเห่จูบหิน

บางครั้งมันบ้าบิ่น

กระแทกหินดังครืนครืน

ทะเลไม่เคยหลับไหล

ใครตอบได้ไหมโดนจึงตื่น

บางครั้งยังสะอื้น

ทะเลมันตื่นอยู่รำไป...

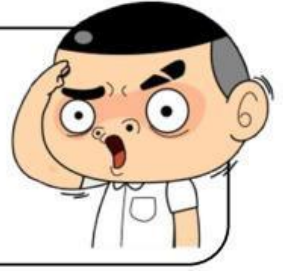
๓.๗ สัญลักษณ์ เป็นการเรียกชื่อสิ่งๆหนึ่งโดยใช้คำอื่นมาแทน ไม่เรียกตรงๆ ส่วนใหญ่คำที่นำมาแทนจะเป็นคำที่เกิดจากการเปรียบเทียบและตีความ ซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจและรู้จักกันโดยทั่วไป เช่น

ดอกไม้ ดอกไม้ จะบาน

บริสุทธิ์ก็ล้ำหาญ จะบานในใจ

สีขาว หนุ่มสาวจะไผ่

แน่วแน่แก้ไขจุดไฟศรัทธา

ม.๕

“การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง”

๑.๘ นามนัย คือ การใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง คล้ายๆ สัญลักษณ์ แต่ต่างกันตรงที่ นามนัยนั้นจะดึงเอาลักษณะบางส่วนของสิ่งหนึ่งมากล่าวให้หมายถึงส่วนทั้งหมด หรือใช้ชื่อส่วนประกอบสำคัญของสิ่งนั้นแทนสิ่งนั้นทั้งหมด

นครรามินทร์ ผลิตแผ่นดิน เปลี่ยนราช เยียววิวาทชิงฉัตร

ภาษาไทย

วิชาการอ่านวรรณกรรมปัจจุบัน

ม.๕

“การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง”

กิจกรรมที่ ๕ จับคู่สัมพันธ์

ให้นักเรียนนำตัวอักษรหน้ากลวิธีการประพันธ์ไปเติม
ในช่องว่างหน้าข้อที่ใช้กลวิธีนั้น

กลวิธีการประพันธ์

คำประพันธ์

ก. อุปมา	๑. นกน้อยนอนแนบน้ำ ในนา	
ข. อุปลักษณ์	๒. เส้าอิฐปูนทรุดเซตามเวลา	พระประธานสนั่นน้าระอาใจ
ค. การเล่นคำซ้ำ	๓. เบญจวรรณจับวัลย์มาลี	เหมือนวันเจ้าวอนพี่ตามกวาง
ง. การเล่นคำพ้องเสียง	๔. อันของสูงหมายปองต้องจิต	ถ้าไม่คิดปิ่นปายจะได้หรือ
จ. การเล่นคำพ้องความหมาย	๕. เปรียบหนักชนกคุณ	ชนนี้คือภูผา
ฉ. การเล่นคำเชิงคำถาม	๖. พอพระสุริยงเธอเยื้องรถทจร	ทิพากรยอแสงคลาไคล
ช. สัทพจน์	๗. ทั้งยุ้งชุมรุมกัณฑ์ดเปรียะปะ	เสียงผัวะผะพิบปัปบับปะ
ซ. อพภาษ	๘. แมลงเฝ้าเฝ้าเฝ้าดม	ชมทราบ
ณ. การเล่นเสียงสัมผัสอักษร	๙. เรือยเรือยลับเมรุลง	คำแล้ว
ญ. การเล่นเสียงวรรณยุกต์	๑๐. คุณบิตรดุจอา-	กาศกว้าง
ฎ. บุคคลวัตหรือบุคลาธิษฐาน	๑๑. สามยอดตลอดระยะระยับ	วะวะวับสลัปพรณ

ไม่ยากใช่ไหมเอ่ย

๑๑

ภาษาไทย

วิชาการอ่านวรรณกรรมปัจจุบัน

ม.๕

“การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง”

กิจกรรมที่ ๒ กลวิธีในเพลง

ให้นักเรียนเขียน “ท่อนเพลง” ที่ปรากฏวรรณศิลป์ที่กำหนด

ตัวอย่าง

ชื่อเพลง จวบแล้วลา กลวิธีการประพันธ์ บุคคลวัตติ

ลมจวบลุบไล้ข้าวรวง จนเม็ดข้าวรวงทำเอาทรงเราเสียว นึกถึงวันฉันอยู่คนเดียว หนุ่มในเมืองมาเกี้ยวแล้วขอจูบที่

ข้อ ๑

ชื่อเพลงกลวิธีการประพันธ์.....

ข้อ ๒

ชื่อเพลงกลวิธีการประพันธ์.....

ข้อ ๓

ชื่อเพลงกลวิธีการประพันธ์.....

ข้อ ๔

ชื่อเพลงกลวิธีการประพันธ์.....

ภาษาไทย

วิชาการอ่านวรรณกรรมปัจจุบัน

ม.๕

“การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง”

กิจกรรมที่ ๗ กลวิธีในการประพันธ์

ให้นักเรียนพิจารณาบทประพันธ์ที่กำหนด แล้วเขียนตอบ
กลวิธีในการประพันธ์ให้ถูกต้อง

“คิ้วก่งเหมือนกงเขาติดฝ้าย
จุมูกละม้ายคล้ายพริ้วขอ
หูกกลางดวงพักตร์หักงอ
ลำคอโตตันสั้นกลม”

สื่อวิญญาณผ่านมือสู่เส้นไหม
ถักเส้นใยแต่ละเส้นเป็นเนื้อผ้า
ดินที่ใช้กระตุกก็คือชีวา
มือที่คว่ำกระสวยวาดคือชีวิต

กลวิธีการประพันธ์

กลวิธีการประพันธ์

เรียมรำนน้ำเนตรถ้วม	ถึงพรหม
พาหมู่สัตว์จอมจม	ชีพม้วย
เขาพระสุเมรุเปื่อยเป็นทม	ทบท่าว ลงนา
หากอภินิหารพรหมช่วย	พี่ไว้จึงคง

เกร็งน้องเหยียดสากยกปล่อยตกตบ
ข้าวเปลือกยุบสากข้าลงดำใหม่
ขาท่อนแกร่งแข็งขยับรับทันใด
เหยียบลงไปตีกตักตบยุบย่ำดัง

กลวิธีการประพันธ์

กลวิธีการประพันธ์

เขาขันคูคู่	เคียงสอง
เยื้องย่างนางยุงทอง	ท่องท่อง
ทิวทุ่งทุ่งมอ	มัจฉพราศ
เทาเท่าเท้าหย่อง	เลียบลี้มริมทาง

กลวิธีการประพันธ์